

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum Christus debuerit assumere naturam humanam
cum defectibus corporalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

& doctrinam eorum confirmantem, vel orationi & precibus eorum condescendentem.

12 Ad tertium dicendum est quod Christo non est comunicata omnis scientia simpliciter, sicut nec omnis potentia. Non enim anima Christi scivit quae Deus scit simpliciter, saltem quoad infinita individua, quae Deus potest facere. Et si scivisset, non tamen propter hoc scientia eius fuisset infinita intensiva, sicut non est infinita ex eo quod cognoscit essentiam infinitam, scilicet divinam. Si autem haberet omnipotentiam, illa necessario esset aequae infinita, sicut potentia divina. Cuius ratio est, quia potentia habet rationem principii, respectu possibilium. Et quia omnis perfectio quae est in principio, est eminentiori modo in principio, ideo potentia quae est respectu omnium possibilium, necessario habet omnem perfectionem possibilem eminentiori modo quo potest haberi, propter quod nulla potentia potest esse maior ea, vel perfectior. Scientia autem de natura sua non habet rationem principii respectu possibilium. Et ideo non oportet quod habens scientiam omnium habeat perfectionem omnium, nec perfectionem omnis scientiae, nisi quoad numerum scibilium, sed non quoad intentionem quae magis se tenet ex parte scientis, quam ex parte scibilis, quia qui habet perfectiorem potentiam cognitivam, perfectius cognoscit aliquam rem, propter quod magis repugnat creaturae omnipotentiae, per quam aquaretur Deo non solum quoad numerum possibilium, sed etiam quo ad perfectionem potentiae, quam omnis scientia, per quam si creatura aquaretur Deo quoad numerum scibilium, non tamen quoad perfectionem scientiae.

Sententia huius distinctionis. X V.
in generali & speciali.

Illud quoque praetermittendum non est. Superius determinatur Magister de his quae Christus cum natura humana assumpsit ad dignitatem pertinentia. Hic determinatur de quibusdam assumptis ab eo, quae pertinent ad defectus. Et dividitur in duas. Primum determinatur de defectibus quos Christus cum natura humana assumpsit. Secundum de modo quo huiusmodi defectus in Christo fuerunt. 16. di. ibi, hic oritur questio. Prima est principalis questionis. Et dividitur in tres. Primum ostendit quod Christus aliquos defectus cum natura humana assumpsit. Secundum ostendit quae sit assumptionis causa ibi, hos autem defectus. Tertio excludit errorem ibi, sed quia nonnulli. Prima in tres, quia primum ostendit quod Christus accepit defectum poenae, non culpae. Et secundum quod non accepit omnes defectus poenae, ibi susceptio autem. Tertio probat hoc ibi, sed forte aliquis dicit. Tertia pars quae incipit ibi, sed quia nonnulli, dividitur in tres. Quia primum ponit veritatem, & probat. Secundum opponit in contrarium ibi, quaedam tamen reperiuntur. Tertio solvit ibi, ne autem in sacris. Haec est divisio, &c.

2 IN speciali sic procedit. Et proponit primum quod filius Dei naturam humanam assumpsit passibilem, tam secundum animam quam secundum corpus, & ut probaretur habere verum corpus, & veram animam accepit defectus corporis, ut famem, sitim, & huiusmodi, & defectus animae, ut tristitiam, dolorem & huiusmodi. Declarat autem per auctoritates Augustini, quomodo aliquid dicitur defectivum dicuntur esse animae. Et dicit postea quod Christus assumpsit defectus poenae, non culpae. Non omnes defectus poenae, sed illos quos ad salutem pro redemptione hominis congruebat assumere, & qui sui dignitati non derogarent: & sic assumpsit simpliciter nostram vetustatem, ut nobis infunderet suam novitatem & nostram dupliciter consumeret vetustatem, scilicet culpae & poenae. Postea dicit quod si in scriptura reperitur quod Christus Deus infirmitates nostras suscepit praeter peccatum, intelligendum est de illis defectibus qui suae non derogant dignitati. Non enim assumpsit ignorantiam, quae tamen non semper est peccatum: nec accepit difficultatem ad bene operandum, quae sunt quaedam defectus. Et postea probat hoc per Augustinum, qui dicit quod Deus potuisset homini in naturalibus constituto communicare praedictos defectus absque culpa. Deinde subdit quod aliqui sunt defectus pure poenales, quos Christus non assumpsit, quia non consequuntur totam speciem, sicut sunt corporis: agritudines, & vitia, & febris & caecitas, & similia: ex quo concludit quod Christus assumpsit illos defectus qui ei congruebant, & eos non contraxit ex necessitate naturae, sed voluntate assumpsit ad opus redemptionis nostrae. Postea dicit quod quidam haeretici nega-

Questio I.

239

uerunt Christum assumpsisse humanam naturam & passibilem. Cuius oppositum tamen primum probat per auctoritates evangelii, & sanctorum: deinde arguit ad oppositum per quaedam dicta Augustini, quod Christus non videtur timuisse, nec tristitia habuisse. Et quod dicitur in Evangelio quod ipse timuit, vel tristatus fuit, non intelligitur de Christo, sed de membris eius. Ad hoc respondet tripliciter. Primum quod non habuit timorem, vel tristitiam inherentes, sed voluntarie assumptam. Secundum quia non habuit ista per modum passionis, sed pro passionis. Tertio, quia non habuit causam timoris vel tristitiae, hoc est, peccatum, sicut nos habemus. Et declarat quid est passio, & pro passio, quia passio perturbat rationem. Pro passio vero non. Postea obiicit per Hylarium, cuius verba longa ponit, & postea exponit, ut patet in litera. Et in hoc terminatur, &c.

QUESTIO PRIMA.

Vtrum Christus debuerit assumere naturam humanam cum defectibus corporalibus.

Tho. 3. q. 14.

Circa distinctionem istam quaeritur de defectibus quos Christus cum natura humana assumpsit. Et primum de defectibus corporis, vtrum scilicet Christus debuit assumere naturam humanam cum defectibus corporalibus, & videtur quod non. Quia poena non debetur nisi culpa, sed in Christo non fuit aliqua culpa, nec originalis ut patuit supra, nec actualis secundum illud Pet. 2. Qui peccatum non fecit, ergo nec defectus corporales cum sint poenales debuerunt esse in eo.

2 Item illud non debuit esse in Christo quod praestabat impedimentum fidei incarnationis, sed per huiusmodi defectus praestabatur maximum impedimentum fidei incarnationis, ergo tales defectus non debuerunt esse in Christo. Minor probatur primum quia per huiusmodi defectus corporales homines impediuntur ab eius cognitione secundum illud Esa. 51. Vidimus eum & non erat aspectus & desideravimus eum depectum & novissimum virorum, virum dolorum & scientem infirmitatem, sequitur unde non reputavimus eum. Secundum quia desiderium sanctorum patrum de eius adventu non videbatur completum. Cum in persona eorum dicitur Esa. 51. Consurge consurge induere fortitudinem brachium domini. Tertio, quia venerat ad diabolum vincendum, vincere autem est opus fortitudinis non infirmitatis, quare &c.

3 IN contrarium arguitur primum per illud quod habetur Heb. 2. Quod debuit per omnia fratribus assimilari, sed in nobis sunt multi defectus corporales, ergo omnes illos defectus debuit assumere.

4 Secundum quia Damascenus dicit quod illud quod est inassumptibile est miraculis, sed Christus venit ut curaret omnes defectus nostros, ergo omnes illos debuit assumere.

5 RESPONSIO. Circa questionem istam videnda sunt tria. Primum est an Christus debuerit naturam humanam assumere cum defectibus corporalibus. Secundum est supposito quod sic, vtrum cum omnibus vel solum cum quibusdam. Tertium est vtrum illos defectus contraxit, vel sponte assumpsit.

6 QVANTVM ad primum dicendum est quod Christus debuit assumere naturam humanam cum defectibus corporalibus quod patet tripliciter. Primum ex fide incarnationis sic, ad hoc Christus assumpsit naturam humanam ut pro peccatis nostris satisfaceret & nos redimeret, sed hoc non poterat fieri nisi assumpsisset naturam humanam cum defectibus corporalibus, igitur, &c. Minor probatur, quia satisfactio fit per opera poenalia.

Sed corpus quod non subiacet defectibus non est subiectum poenae, ergo si Christus assumpsisset corpus sine defectibus corporalibus non potuisset pro nobis satisfacere. Secundum patet idem ex fide incarnationis quae est necessaria ad salutem, & ideo debuit per Christum in nobis edificari, sed si Christus naturam humanam assumpsisset sine defectibus corporalibus magis destruxisset in nobis fidem incarnationis quam abstraxisset, quia natura humana non est nobis nota nisi prout subiacet talibus defectibus, ergo decuit quod Christus naturam nostram assumeret cum talibus defectibus. Tertio quia decuit quod

quod Christus praeberet nobis perfectum exemplum merendi, sed meritum consistit non solum in operatione boni, sed in perfectione mali, ergo Christus utrumque exemplum merendi nobis praeberere debuit, sed non potuit nobis praeberere exemplum merendi in perfectione mali, nisi assumpsisset corpus passibile subiacens defectibus poenae libus, ergo, &c. Et sic patet primum.

Tho. ar. 4. ad. 30. q. 1.

7. QVANTVM ad secundum dicendum est quod secundum Damasc. Christus solum assumpsit defectus naturales & passiones indetractabiles: dicuntur autem huiusmodi defectus naturales qui consequuntur toti speciem humanam naturae sibi derelictae, propter peccatum primorum parentum, sicut fames, sitis, mors & huiusmodi: detractabiles autem positiones dicuntur quae perfectioni scientiae & gratiae non repugnant. Alios autem defectus qui toti naturae non sunt communes, ut febris, lepra, caecitas, & huiusmodi, vel qui repugnant perfectioni scientiae & gratiae, ut sunt ignorantia, & difficultas ad bonum, & pronitas ad malum, non assumpsit. Et huius ratio est sicut dictum fuit prius, Christus assumpsit naturam humanam ad satisfaciendum principaliter pro peccato quod totam naturam infectit. Satisfactio autem requirit pro materia passibilitate corporis sine qua nullum opus poenale esset, sed pro principio requirit ex parte animae perfectionem scientiae & gratiae, quia nullum opus poenale est satisfactorium, nisi per liberum arbitrium acceptetur. Ex hoc sic arguitur, deicit ut Christus humanam naturam omnino perfectam assumeret exceptis his defectibus qui requiruntur ad opus satisfactionis, sed tales defectus sunt soli illi qui vocantur naturales & indetractabiles passiones modo quo expositum est: defectus enim qui non consequuntur totam naturam, non requiruntur ad satisfaciendum pro tota natura, vel pro peccato communi toti naturae: unde nec isti sunt poena peccati originalis immediate. Defectus vero qui derogant perfectioni scientiae & gratiae magis impedirent satisfactionem, quam promoverent: ergo deicit ut Christus solum assumeret defectus naturales, & indetractabiles passiones, & sic patet secundum.

Tho. ar. 3.

8. QVANTVM ad tertium, scilicet an tales defectus fuerint contracti, an assumpti. Sciendum est quod contracti im portat quandam necessariam consequentiam unius ad alterum: est enim contracti idem quod simul cum alio trahi: isti autem defectus sunt in nobis ex duplici causa, scilicet ex conditione naturae secundum se, & ex peccato sicut ex causa remouente prohibens. Quia per peccatum priuata est natura originali iustitia, quae prohibebat in nobis tales defectus esse: si ergo isti defectus comparantur ad naturam, siue ad suam causam per se, sic fuerunt in Christo consequentes ad naturam ex necessitate. Quia secundum Damasc. ut infra dicitur, diuinitas permittebat carni agere & pati quae erant propria. Et ideo quum tales defectus sequantur ad naturam de necessitate, nisi prohibebatur altiori virtute, consequens est, quod in Christo fuerit de necessitate hi defectus. Si autem comparantur ad causam remouentem prohibens, scilicet ad peccatum, cum in Christo non fuerint tales defectus ex peccato, quia peccatum non contraxit sicut nos, sic tales defectus non dicuntur a Christo contracti, sed voluntarie assumpti. Et quia in nobis sunt isti defectus ex utraque causa, in Christo autem solum ex altera: idcirco dicuntur a nobis contracti, non autem a Christo.

9. AD primum arg. dicitur quod poena non debetur nisi culpe, sed quando poenam sustinet, qui culpam non commisit in quantum pro eo qui peccauit voluntarie satisfacit. Et sic deicit ut Christus, qui pro tota natura satisfacere volebat, defectus poenales assumeret.

10. AD secundum dicendum quod defectus assumpti a Christo non impediebant fidem in carnationis, sed potius promouebant in quantum declarabant veritatem assumptae humanitatis, nam etsi per huiusmodi defectus, quasi latebat & obumbrabatur deitas, declarabatur tamen per miracula. Quod autem dicitur de desiderio antiquorum patrum, dicendum est quod antiqui Patres non desiderabant in Christo fortitudinem corporalem, sed spirituales, per quam & diabolus vicit.

11. AD primum arg. alterius partis dicendum quod Christus debuit assimilari fratribus in omnibus illis quae dignitatem eius non dedecent, & requiruntur ad opus redemptionis nostrae. Defectus autem qui derogant perfe-

ctioni scientiae & gratiae dignitatem Christi non decent. Defectus particulares etiam ut caecitas & huiusmodi non requiruntur ad opus satisfactionis, & integritati naturae repugnant, propter quod non debuerunt assumi.

12. AD aliud dicendum quod carabile dicitur aliquid dupliciter. Vno modo ut subiectum curationis. Alio modo ut terminus. Primo modo dicitur animal curabile vel incurabile. Secundo modo morbus. Et similiter est in spiritualibus. Cum ergo dicit Damasc. quod illud quod in se sumptibile est, incurabile est, accipitur incurabile, pro subiecto, non autem pro termino, ut pro morbo vel defectu. Et ideo ratio solum concludit quod natura quae non est assumptibilis non est curabilis, non autem defectus. Vel potest dici quod defectus particulares supponunt defectus naturales. Et ideo illis a motis curantur particulares defectus, propter quod sufficit quod Christus naturales defectus naturae assumeret, ut a consimilibus nos curaret, & per consequens ab omnibus.

QUESTIO SECUNDA.

Verum anima Christi fuerit passibilis.

Tho. 1. q. 15. ar. 4.

Secundo quaeritur de defectibus animae. Et primo in generali, utrum anima Christi fuerit passibilis. Et videtur quod non, quia sicut se habet gloria corporis ad corpus, ita gloria animae ad animam, sed corpus Christi statim ut fuit glorificatum fuit impassibile: ergo anima Christi cum a principio fuerit beata, videtur quod ex tunc fuerit impassibilis.

2. Item foris est agere, alterius vero potentie, scilicet materie est pati, sed anima forma est, nec habet materiam partem sui, ergo non videtur quod fuerit passibilis.

3. IN contrarium est quod dicit Damasc. quod anima a corpore incisa dolet, & compatitur corpori. Sed anima Christi coniuncta fuit corpori incensibili, & quandoque incisa siue diuiso per clauos, ergo tunc dolebat.

4. RESPONSIO Circa quaestionem istam primum distinguendum est de passione. Deinde respondendum est ad quaestionem.

5. QVANTVM ad primum sciendum quod duplex est passio, vna naturalis, alia vero animalis. Passio naturalis seu corporalis dicitur tripliciter. Vno modo quocumque alteratio per quam in subiecto aliquid recipitur. Alio modo dicitur passio alteratio, per quam aliquid recipitur in subiecto, & aliquid ab ipso abicitur. Tertio modo dicitur illa sola alteratio, per quam a subiecto forma conueniens abicitur, & disconueniens introducitur. Primo modo sumitur passio valde large, secundum enim illum modum luna patitur cum lumen recipit. Secundo modo sumitur passio minus large, quando scilicet aliquid abicitur. Tertio modo sumitur stricte & proprie, quando scilicet conueniens forma abicitur, & disconueniens introducitur, & non e conuerso. Non enim dicitur proprie pati qui sanatur, sed qui aegrotat. Passio animalis nihil aliud est quam motus animae secundum appetitum conuersus ex apprehensione passionis naturalis & corporalis. Et sicut inter passiones naturales & corporales magis proprie dicitur passio alteratio, secundum quam forma disconueniens acquiritur, quam illa per quam acquiritur conueniens, sic inter passiones animae magis proprie dicitur passio motus appetitus sequens apprehensionem passionis naturalis disconuenientis, quam sequens apprehensionem passionis naturalis conuenientis: unde magis proprie dicitur pati qui dolet vel tristatur, quam qui gaudet & delectatur. De tali autem passione procedit potissimum quaestio, quia constat quod passio naturalis & corporalis fuit in Christo, quae etiam mortem induxit.

6. HOC supposito dicenda sunt tria ad quaestionem. Primum est, quod in Christo fuit vera passio, prout dicit motum appetitus sensitui. Secundum est, quod fuit alter talis passio, quam in nobis. Tertium est, quod in Christo fuit passio, prout dicit motum voluntatis. Primum patet dupliciter. Primum sic, ubi dicitur est vera passio corporalis percepta per sensum & motum appetitus sensitui secundum conditionem apprehensionis, ibi est vera passio animalis, sed in Christo fuit vera passio corporalis percepta per sensum & motum appetitus sensitui secundum ordinem apprehensionis: ergo in Christo fuit passio animalis. Maior patet ex notificatione

4. 44. q. 4.